

Lege cu privire la antreprenoriat

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Obiectul și scopul legii

(1) Prezenta lege stabilește cadrul normativ de bază privind desfășurarea activității de antreprenoriat în Republica Moldova.

(2) Scopul prezentei legi este stabilirea regulilor clare și previzibile pentru inițierea și desfășurarea activității de antreprenoriat.

Articolul 2. Obiectivele legii

Prezenta lege urmărește realizarea următoarelor obiective:

- a) crearea unui cadru normativ care să favorizeze inițiativa antreprenorială și dezvoltarea întreprinderilor;
- b) promovarea procedurilor administrative simple privind inițierea și desfășurarea afacerilor;
- c) eliminarea barierelor birocratice pentru facilitarea accesului pe piață;
- d) promovarea transparenței și integrității în desfășurarea activităților economice;
- e) asigurarea unui mediu concurențial liber;
- f) stimularea participării femeilor în antreprenoriat prin măsuri dedicate de sprijin și acces la finanțare și resurse, precum și promovarea inițiativelor care contribuie la reducerea decalajului de gen în mediul de afaceri;
- g) încurajarea educației și formării inițiale și continue în domeniul antreprenoriatului, cu accent pe dezvoltarea competențelor necesare inițierii, gestionării și dezvoltării sustenabile a afacerilor.

Articolul 3. Noțiuni

În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni semnifică:

activitate economică - orice activitate desfășurată în mod continuu, care implică producția, schimbul, distribuția și consumul de bunuri, lucrări sau servicii, având scopul de a satisface nevoile pieței, de a genera valoare economică, de a obține profit sau de a atinge obiective sociale, inclusiv prin contribuții la bunăstarea comunității;

activitate individuală de întreprinzător (activitate independentă) – activitate economică desfășurată de către o persoană fizică în mod individual, fără a constitui o formă organizatorico-juridică, prestată în schimbul unei remunerații;

antreprenor (întreprinzător) - persoană fizică sau juridică care inițiază, organizează și gestionează o afacere, având ca scop obținerea de profit;

antreprenoriat (activitate de antreprenoriat, activitate de întreprinzător, afacere) – activitate economică desfășurată de persoane fizice sau juridice în mod independent, din proprie inițiativă, în numele lor, pe riscul propriu și sub răspunderea lor patrimonială cu scopul obținerii unui profit;

Activitatea efectuată conform contractului de muncă nu este considerată antreprenoriat;

antreprenoriat feminin – activitate de antreprenoriat desfășurată de femei în calitate de fondatoare, acționare/asociate, cu o participație mai mare de 50% din afacere sau/și sunt administratoare ale unei întreprinderi, având drept scop dezvoltarea și gestionarea unei afaceri, generarea de profit și crearea de valoare economică și socială;

economie socială - totalitatea entităților de drept privat autonome care furnizează bunuri și servicii membrilor lor sau societății, înglobând forme de organizare precum cooperativele, societățile mutuale, asociațiile (inclusiv organizațiile caritabile), fundațiile sau întreprinderile sociale, precum și alte forme juridice, care funcționează în conformitate cu principiile enumerate la art. 10 al prezentei Legi;

categorii vulnerabile ale populației - persoanele și familiile defavorizate, precum și persoanele supuse riscului de excluziune socială, inclusiv tinerii care nu sunt integrați în nicio formă de ocupație, educație sau formare (tinerii NEET);

firmă – denumirea sub care antreprenorul își desfășoară activitatea și este înregistrat în Registrul de stat al unităților de drept;

întreprindere - orice entitate, indiferent de forma sa juridică, care desfășoară o activitate economică, inclusiv entitățile angajate într-o activitate artizanală sau în orice alte activități în mod individual sau în familie și asociațiile angajate în mod regulat în activități economice;

întreprindere socială - reprezintă o entitate de drept privat care furnizează bunuri și servicii pentru piață în mod antreprenorial și în conformitate cu principiile și caracteristicile economiei sociale, motivul activității sale economice constând în obiective sociale sau de mediu. Întreprinderile sociale pot fi înființate sub diverse forme juridice;

întreprindere socială de inserție - întreprinderea socială care are ca scop crearea locurilor de muncă și încadrarea, în mod prioritar, a persoanelor din categoriile defavorizate ale populației;

mediu de afaceri - totalitatea condițiilor normative, economice, sociale, politice și tehnologice în care o întreprindere își desfășoară activitatea. Acesta include factori precum legislația comercială, politicile fiscale, concurența, infrastructura, accesul la piețe, cultura antreprenorială și relațiile de afaceri;

motiv imperativ de interes general – rațiuni obiective care justifică stabilirea unui regim de autorizare, pentru a asigura: ordinea publică; siguranța publică; sănătatea publică; păstrarea echilibrului financiar al sistemului de securitate socială; protecția consumatorilor și a lucrătorilor; loialitatea tranzacțiilor comerciale; combaterea fraudei; protecția mediului; sănătatea animalelor; proprietatea intelectuală; conservarea patrimoniului național istoric și artistic; obiectivele de politică socială și de politică culturală, precum și orice alte considerente calificate ca motive imperative de interes general;

regim de autorizare (autorizarea activității de întreprinzător) - orice procedură care obligă antreprenorul sau beneficiarul să facă demersuri pe lângă autoritatea competentă în scopul obținerii unei decizii formale sau a unei decizii implicite referitoare la accesul la o activitate antreprenorială sau la exercitarea acesteia;

sandbox legislativ - mecanism controlat, instituit de o autoritate publică, care permite testarea unor inovații care se referă la produse, servicii, tehnologii sau modele de afaceri, într-un cadru supravegheat, limitat și temporar, cu derogări parțiale sau condiționate de la cadrul normativ aplicabil;

start-up - întreprindere cu o vechime de cel mult 10 ani de la înființare, care corespunde cel puțin unei caracteristici: dezvoltă produse și/sau servicii inovatoare prin utilizarea tehnologiilor

informaționale; cu potențial de scalabilitate rapidă; care operează sub un model de afaceri disruptiv.

Articolul 4. Principiile de bază de desfășurare a activității de antreprenoriat

Activitatea de antreprenoriat se desfășoară cu respectarea următoarelor principii:

- a) *libertatea economică și egalitatea de șanse* – activitatea de antreprenoriat se desfășoară în mod independent și autonom, fără restricții nejustificate, în condiții de egalitate, fără a fi îngrădită în drepturi indiferent de naționalitate, cetățenie, rasă, gen, religie, poziție socială, apartenență politică, origine etnică, dizabilități, precum și orice alt criteriu discriminatoriu;
- b) *protecția drepturilor antreprenorilor* - antreprenorii beneficiază de protecția legală a drepturilor lor, inclusiv dreptul la proprietate, libertatea contractuală;
- c) *concurența loială* – activitatea de antreprenoriat se desfășoară în condiții echitabile, fără utilizarea de practici abuzive, înșelătoare sau anticoncurențiale, cu respectarea legislației în domeniul concurenței;
- d) *accesul echitabil la piețe și achiziții publice* – statul garantează accesul egal al antreprenorilor la piețele interne și internaționale, precum și la procedurile de achiziții publice, prevenind orice formă de favoritism sau discriminare;
- e) *proceduri administrative simple* - statul asigură un cadru administrativ eficient, simplu și digitalizat, care facilitează inițierea, desfășurarea dezvoltarea și încetarea activității de antreprenoriat, reducând birocrăția și timpul necesare inițierii și desfășurării activității acesteia;
- f) *transparența* – antreprenorii au obligația să asigure transparența activităților economice, publicarea informațiilor relevante privind structura de proprietate, performanțele financiare și alte informații, în conformitate cu dispozițiile legale aplicabile;
- g) *responsabilitatea corporativă* – antreprenorii iau măsuri care protejează interesele părților implicate, inclusiv salariați, clienți și furnizori, prin respectarea dispozițiilor legale privind integritatea, prevenirea corupției și gestionarea conflictelor de interese, asigurând astfel o conduită etică și sustenabilă în activitatea economică;
- h) *sustenabilitatea și responsabilitatea de mediu* – activitatea de întreprinzător se desfășoară cu respectarea principiilor dezvoltării durabile, protecției mediului și utilizării responsabile a resurselor naturale;
- i) *responsabilitatea și incluziunea socială* – antreprenorii desfășoară activități economice într-un mod etic și sustenabil, asumându-și un rol activ în respectarea drepturilor angajaților, sprijinirea comunității și promovarea incluziunii sociale. În acest sens, antreprenorii au responsabilitatea de a adopta practici de responsabilitate socială care să contribuie la bunăstarea comunităților locale, inclusiv prin susținerea inițiativelor în domeniul educației, sănătății și coeziunii sociale, asigurând astfel dezvoltarea echilibrată și durabilă a societății;
- j) *protecția investițiilor* – statul garantează dreptul investitorilor, persoane fizice sau juridice, locali sau străini, de a beneficia de un mediu de afaceri stabil, echitabil și predictibil, asigurând tratament just și nediscriminatoriu, protecția împotriva exproprierii abuzive, libera transferabilitate a capitalului și profiturilor, precum și transparența și stabilitatea cadrului normativ aplicabil investițiilor.

Capitolul II FORME DE ANTREPRENORAT

Articolul 5. Condiții generale de desfășurare a activității de antreprenoriat

(1) Activitatea de antreprenoriat poate fi desfășurată în condițiile legii de orice persoană fizică sau juridică, rezidentă sau nerezidentă, care, nu este supusă unor restricții impuse de legislație sau instanțele de judecată.

(2) Activitatea de antreprenoriat poate fi desfășurată de către tineri cu vârsta cuprinsă între 16-18 ani, prin înființarea firmelor de exercițiu, sub forma unei societăți cu răspundere limitată.

(3) Desfășurarea anumitor activități economice poate fi condiționată de anumite regimuri de autorizare în conformitate cu prevederile legislației.

(4) Activitatea de antreprenoriat este supusă obligațiilor fiscale, inclusiv plății impozitelor, taxelor, contribuțiilor de asigurări sociale, primelor de asigurare medicală și altor plăți, în conformitate cu legislația fiscală și alte acte normative aplicabile.

(5) Activitățile economice desfășurate în Republica Moldova sunt specificate în Clasificatorul Activităților din Economia Moldovei (CAEM), care stabilește sistemul de clasificare și codificare a activităților economice, constituind mecanismul de bază pentru colectarea și furnizarea de date statistice privind activitățile economice în domeniul statisticii economice.

Articolul 6. Forme de desfășurare a activității de antreprenoriat

(1) Activitatea de antreprenoriat poate fi desfășurată sub următoarele forme organizatorico-juridice:

- a) societate comercială:
 - societate în nume colectiv;
 - societate în comandită;
 - societate pe acțiuni
 - societate cu răspundere limitată;
 - societate cu răspundere limitată – firmă de exercițiu;
- b) cooperativă:
 - cooperativă de producție;
 - cooperativă de întreprinzător;
- c) întreprindere de stat sau municipală;
- d) alte forme organizatorico-juridice prevăzute de legislație.

(2) Activitatea de antreprenoriat poate fi desfășurată de persoane fizice fără constituirea unei personalități juridice, sub următoarele forme:

- a) întreprinzător individual;
- b) ferma de familie (gospodărie țărănească);
- c) antreprenor liber profesionist;
- d) alte forme prevăzute de legislație.

(3) Antreprenorul care desfășoară activitate fără constituirea unei personalități juridice se prezintă în cadrul raporturilor juridice din nume propriu și poartă răspundere nelimitată pentru obligațiile asumate cu întreg patrimoniul său, cu excepțiile prevăzute de legislație.

(4) Activitatea antreprenorului care desfășoară activitate fără constituirea unei personalități juridice este reglementată de legislația de specialitate și de Codul fiscal nr. 1163/1997.

Articolul 7. Desfășurarea activității de antreprenoriat de către organizațiile necomerciale

(1) Organizațiile necomerciale sunt în drept să desfășoare activitate economică în condițiile prevăzute de Legea nr.86/2020 cu privire la organizațiile necomerciale.

(2) Veniturile obținute de către organizațiile necomerciale din activitatea economică nu se distribuie între membrii acesteia, dar sunt utilizate în realizarea scopurilor statutare ale organizației necomerciale.

Articolul 8. Libertatea alegerii formei de desfășurare a activității de antreprenoriat

(1) Persoanele care intenționează să desfășoare activitate antreprenorială sunt libere să-și aleagă forma de organizare juridică care să corespundă modelului de afaceri planificat.

(2) În temeiul unor legi speciale pot fi stabilite limitări privind formele de organizare permise pentru anumite tipuri de activități economice, cum ar fi, dar fără a se limita la activități bancare, de asigurare sau alte domenii specializate. În aceste cazuri, expres prevăzute de legislația specială, se impun anumite forme de organizare juridică, aplicabile respectivelor sectoare.

(3) Antreprenorii care desfășoară activități supuse unor reglementări speciale au obligația de a respecta cerințele prevăzute de legislația specială aplicabilă în privința formei de organizare juridică și a condițiilor de autorizare prevăzute pentru desfășurarea acelor tipuri de activități economice.

(4) Antreprenorii care dezvoltă produse, servicii sau modele de afaceri inovatoare pot solicita desfășurarea activității într-un regim de testare controlată (sandbox legislativ), în condițiile stabilite prin acte normative speciale.

Articolul 9. Drepturile și obligațiile întreprinderii

(1) Întreprinderea, în conformitate cu legislația în vigoare, are dreptul:

a) să practice, sub firmă proprie, activitate de antreprenoriat;

b) să procure (să atragă) de la alte persoane juridice și persoane fizice bunuri și drepturi patrimoniale (inclusiv asupra proprietății intelectuale) în scopul practicării activității de antreprenoriat;

c) să participe cu patrimoniul său la activitatea altor întreprinderi;

d) să utilizeze, în cadrul activității sale, orice resurse, inclusiv naturale, informative și intelectuale;

e) să-și stabilească, în mod independent, genurile de activitate, să-și formeze programul de producție, să-și aleagă furnizorii și beneficiarii producției fabricate (lucrărilor și serviciilor prestate), să execute, pe bază de contract, lucrări la comanda statului;

f) să stabilească, prețurile și tarifele la producția fabricată (lucrările și serviciile prestate);

g) să deschidă conturi la bancă și/sau conturi de plăți în scopul efectuării tuturor genurilor de operațiuni de decontare, creditare, încasare etc.;

h) să angajeze lucrători și să concedieze lucrătorii angajați, să încheie contracte de prestări servicii sau efectuare de lucrări;

i) să stabilească, în mod independent, formele, cuantumul retribuirii muncii și alte tipuri de venituri ale persoanelor angajate;

j) să fie operator al relațiilor economice externe;

k) să efectueze operațiuni valutare;

l) să dispună liber de beneficiul (venitul) obținut de pe urma activității de antreprenoriat, care rămâne după achitarea impozitelor și a altor plăți obligatorii;

- m) să beneficieze de orice venit personal;
 - n) să se folosească de serviciile sistemului asistenței sociale de stat al asigurării medicale și sociale;
 - o) să atace în instanța judecătorească competentă acțiunile autorităților ale administrației publice și ale altor organe care îi lezează drepturile sau interesele legitime.
- (2) Întreprinderea, în conformitate cu legislația în vigoare, este obligată:
- a) să respecte regulile de comportament pe piață în condițiile concurenței libere, drepturile și interesele legitime ale consumatorilor să asigure calitatea cuvenită a mărfurilor fabricate, a lucrărilor și serviciilor prestate;
 - b) să respecte cerințele legislației privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului;
 - c) să obțină autorizările activității de întreprinzător pentru genurile de activitate care se desfășoară în bază de regim de autorizare;
 - d) să încheie contracte (acorduri) de muncă cu cetățenii pe care îi angajează la lucru, după caz, și contracte colective cu sindicatele care reprezintă interesele colectivelor de muncă.
 - e) să nu se opună asocierii în sindicate a lucrătorilor angajați pentru a-și apăra drepturile și interesele social-economice;
 - f) să păstreze mijloacele bănești în bănci, societăți de plată, societăți emitente de monedă electronică și/sau la furnizori de servicii poștale și să se achite cu bugetul public național, angajații, creditorii, precum și să onoreze celelalte obligații de plată prin sistemul financiar-bancar și/sau sistemele de plăți, în modul stabilit de actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei;
 - g) să remunereze lucrătorii angajați la un nivel care să nu fie inferior cuantumului minim garantat al salariului în sectorul real;
 - h) să asigure în conformitate cu contractele (acordurile) de muncă încheiate, crearea unor condiții normale de muncă, respectarea tehnicii securității, normelor de producție și sanitare, ale securității antiincendiară, precum și protecția mediului înconjurător;
 - i) să efectueze asigurarea socială și alte tipuri de asigurare obligatorie a lucrătorilor angajați;
 - j) să prezinte rapoarte statistice și financiare, în conformitate cu legislația;
 - k) să păstreze, conform termenelor stabilite, documentele create în procesul activității sale, iar în caz de încetare a activității, să transmită în arhiva de stat documentele ce fac parte din Fondul Arhivistic al Republicii Moldova și documentele privind personalul scriptic.

Articolul 10. Economia socială

- (1) Economia socială se bazează pe următoarele principii:
- a) prevalența oamenilor, precum și a obiectivului social sau de mediu în raport cu profitul;
 - b) reinvestirea cel puțin 90% din profit și a excedentelor pentru a-și urmări în continuare scopurile sociale sau de mediu și pentru a desfășura activități în interesul membrilor/utilizatorilor („interes colectiv”) sau al societății în general („interes general”);
 - c) guvernanta democratică sau participativă.
- (2) Economia socială are următoarele obiective:
- a) consolidarea coeziunii economice și sociale;
 - b) ocuparea forței de muncă;
 - c) dezvoltarea serviciilor sociale.
 - d) dezvoltarea durabilă a comunităților locale.

(3) Îndeplinirea obiectivelor prevăzute la alin. (2) se realizează, în principal, prin următoarele activități de interes general:

- a) crearea locurilor de muncă și încadrarea, în mod prioritar, a persoanelor din categoriile vulnerabile ale populației;
- b) protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități și ale familiilor lor în scopul incluziunii sociale a acestora;
- c) promovarea posibilităților de încadrare a persoanelor din categoriile vulnerabile ale populației prin realizarea serviciilor de intermediere a muncii, de informare și consiliere profesională, de orientare și formare profesională, de consultanță și asistență la inițierea unei activități de întreprinzător;
- d) realizarea activităților care să contribuie la implementarea politicilor publice de dezvoltare regională, inclusiv reducerea dezechilibrelor dintre nivelurile de dezvoltare social-economică în regiuni și în interiorul lor, consolidarea oportunităților financiare, instituționale și umane pentru dezvoltarea social-economică a regiunilor, susținerea activității autorităților administrației publice locale și a colectivităților locale, orientată spre dezvoltarea social-economică a localităților și coordonarea interacțiunii lor cu strategiile și programele naționale, de sector și regionale de dezvoltare;
- e) prestarea și dezvoltarea serviciilor sociale, precum și spre asigurarea sustenabilității financiare în vederea dezvoltării și extinderii serviciilor sociale;
- f) promovarea activităților de protecție a mediului;
- g) gestionarea deșeurilor în scopul reducerii acestora și reintroducerii lor maxime în circuitul economic, precum și în scopul prevenirii poluării mediului;
- h) promovarea activităților de protecție a patrimoniului național;
- i) realizarea activităților de turism și sport în scopul recreerii și al socializării;
- j) realizarea activităților extrașcolare;
- k) realizarea activităților din domeniile educației, culturii, ocrotirii sănătății, protecției și asistenței sociale, a celor ce țin de creșterea bunăstării și dezvoltarea comunitară, dacă aceste activități sînt îndreptate exclusiv spre consolidarea coeziunii economice și sociale și creșterea incluziunii sociale.

(4) Lista genurilor de activitate din domeniile prevăzute la alin. (3) se stabilește de Guvern

Articolul 11. Măsuri de sprijin și încurajare a întreprinderilor sociale

(1) Statul susține dezvoltarea întreprinderilor sociale prin măsuri de sprijin și încurajare, în conformitate cu documentele de politici și cu cadrul normativ din domeniul de specialitate.

(2) Întreprinderile sociale și întreprinderile sociale de inserție beneficiază de:

- a) scutire la plata taxei de înregistrare de stat a întreprinderii și a taxei de înregistrare a modificărilor la actele statutare ale întreprinderii;
- b) scutire de plată a impozitului pe profitul nedistribuit;
- c) dreptul de participare la procedurile de atribuire a contractelor de achiziții publice, conform unor condiții speciale, prin care se urmărește obținerea unor efecte de ordin social, care trebuie realizate de operatorii economici în conformitate cu legislația privind achizițiile publice și documentația de atribuire elaborate de autoritatea contractantă;
- d) suport financiar din partea statului prin intermediul programelor de stat de susținere a antreprenoriatului.

(2) Întreprinderile sociale de inserție pot beneficia de următoarele măsuri de sprijin din partea autorităților administrației publice locale:

a) atribuirea în folosință a unor spații și/sau terenuri aflate în proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale, gratuit sau la un preț de chirie stabilit conform Legii bugetului de stat pentru anul respectiv, cu aplicarea coeficientului de ramură privind utilizarea încăperii/suprafeței amenajate (K3), aplicabil organizațiilor obștești ale persoanelor cu dizabilități și întreprinderilor acestora. Acordarea acestor măsuri de sprijin se realizează pe baza unor criterii clare stabilite prin regulamente aprobate de administrația publică locală, în scopul desfășurării activităților și îndeplinirii obiectivelor statutare ale întreprinderii sociale de inserție, în domenii de interes prioritar, conform documentelor de dezvoltare strategică ale administrației publice locale;

b) sprijin în promovarea produselor realizate și/sau furnizate, serviciilor prestate ori lucrărilor executate în cadrul comunității, precum și în identificarea unor piețe de desfacere pentru acestea;

c) alte facilități și scutiri de taxe și impozite, acordate de autoritățile administrației publice locale în condițiile legii.

CAPITOLUL III

INIȚIEREA ACTIVITĂȚII DE ANTREPRENORAT

Articolul 12. Înregistrarea formei de desfășurare a activității de întreprinzător

(1) Activitatea de antreprenoriat poate fi inițiată și desfășurată după înregistrarea formei organizatorico-juridice sau altei forme de desfășurare a activității de antreprenoriat.

(2) Procedura de înregistrare de stat a formei organizatorico-juridice sau altei forme de desfășurare a activității de antreprenoriat este reglementată de Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali și alte acte normative, după caz.

(3) Statul asigură că toate procedurile și formalitățile cu privire la înregistrarea, autorizarea și desfășurarea activității de întreprinzător pot fi îndeplinite, de la distanță și prin mijloace electronice, care permit urmărirea stadiului procesării cererii până la soluționarea subiectului solicitării.

Articolul 13. Autorizarea activității de întreprinzător

(1) Statul poate impune obligativitatea obținerii unor autorizări a activității de întreprinzător, atunci când sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

a) regimul de autorizare nu este discriminatoriu în ceea ce îl privește pe antreprenor;

b) existența unui regim de autorizare este justificată de un motiv imperativ de interes general;

c) obiectivul urmărit prin instituirea unui regim de autorizare nu poate fi atins printr-o măsură mai puțin restrictivă, în special din cauză că un control ulterior ar fi tardiv pentru a fi, în mod real, eficient.

(2) Regimurile de autorizare sunt stabilite în actele normative și nicio autoritate publică nu poate impune unui antreprenor obținerea unor alte acte sau efectuarea altor acțiuni în vederea autorizării activității de întreprinzător, decât cele prevăzute de legislație.

(3) Lista autorizărilor activității de întreprinzător, taxele pentru obținerea autorizărilor, termenul de valabilitate, procedura de eliberare, suspendare și retragere a acestora sunt

reglementate de Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător.

(4) Statul asigură antreprenorilor accesul la informația privind regimurile de autorizare prin plasarea informației despre modalitatea de autorizare de către autoritățile emitente pe site-urile web oficiale ale acestora și pe portalul guvernamental de date.

Articolul 14. Domenii de activitate destinate exclusiv întreprinderilor de stat pentru desfășurarea activităților economice

Exclusiv întreprinderile de stat pot desfășura activități economice în următoarele domenii:

a) supravegherea și tratamentul bolnavilor care suferă de narcomanie, boli contagioase periculoase și deosebit de periculoase, inclusiv de boli dermatovenerice infecțioase, precum și de boli psihice în forme agresive și eliberarea avizelor corespunzătoare;

b) efectuarea expertizei pentru determinarea pierderii temporare sau stabile a capacității de muncă, precum și a examenelor și controalelor medicale periodice și preventive decretate ale cetățenilor;

c) tratamentul animalelor ce suferă de boli deosebit de periculoase;

d) confecționarea ordinelor și medaliilor;

e) producerea emblemelor ce confirmă achitarea impozitelor și taxelor de stat;

f) prestarea serviciilor poștale rezervate, confecționarea timbrelor poștale;

g) producerea și comercializarea tehnicii militare speciale și de luptă, a substanțelor explozive (cu excepția prafului de pușcă), precum și producerea oricăror feluri de arme;

h) evidența de stat, înregistrarea de stat și inventarierea tehnică (inclusiv pașaportizarea) a bunurilor imobile, restabilirea documentelor pentru dreptul de proprietate și administrarea acestor bunuri;

i) imprimarea bancnotelor și baterea monedelor metalice, imprimarea valorilor mobiliare de stat;

j) efectuarea lucrărilor astrono-geodezice, gravimetrice, a lucrărilor în domeniul hidrometeorologiei;

k) efectuarea activității de pază la obiectivele prevăzute în anexa nr. 4 la Legea nr.283/2003 privind activitatea particulară de detectiv și de pază.

Articolul 15. Aprobarea prealabilă a investițiilor de importanță pentru securitatea statului

(1) Statul întreprinde măsuri pentru a asigura protecția investițiilor realizate în domeniile de importanță pentru securitatea statului și creșterea transparenței acestora.

(2) Orice investitor potențial are obligația de a obține aprobarea prealabilă pentru desfășurarea unei activități investiționale în domeniile de importanță pentru securitatea statului, în conformitate cu prevederile Legii nr. 174/2021 privind mecanismul de examinare a investițiilor de importanță pentru securitatea statului.

CAPITOLUL IV INTERACȚIUNEA CU AUTORITĂȚILE PUBLICE

Articolul 18. Reglementarea activității de întreprinzător

(1) Elaborarea, implementarea și monitorizarea politicilor de reglementare a activității de antreprenoriat sunt realizate cu respectarea prevederilor Legii nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător.

(2) Propunerile de modificare a legislației în domeniul antreprenoriatului sunt consultate în mod obligatoriu cu asociațiile de afaceri și organizațiile reprezentative ale sectorului privat.

Articolul 19. Controlul de stat al activității de întreprinzător

(1) Statul asigură protecția vieții și sănătății consumatorilor, conformitatea produselor, lucrărilor și serviciilor furnizate de antreprenori prin planificarea și efectuarea controlului de stat al activității de întreprinzător.

(2) Controlul de stat asupra activității de întreprinzător se desfășoară în conformitate cu prevederile Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat.

Articolul 20. Platformele de cooperare și dialog în domeniul antreprenoriatului

(1) În vederea susținerii unui mediu de afaceri transparent și competitiv, antreprenorii au acces direct la platformele de dialog create de autoritățile publice, prin intermediul cărora își pot exprima opinia și pot contribui la procesul de elaborare a politicilor și reglementărilor în domeniul antreprenorial.

(2) Antreprenorii se pot asocia în diverse structuri reprezentative, precum asociații de afaceri, alianțe și rețele de business, pentru a promova interesele comune ale mediului de afaceri și a reprezenta colectiv punctele de vedere ale antreprenorilor în relația cu autoritățile publice.

(3) Asociațiile de afaceri au dreptul de a formula propuneri și recomandări către autoritățile publice, cu scopul de a optimiza politicile publice și a îmbunătăți cadrul de reglementare.

(4) Statul asigură condițiile necesare pentru ca opiniile și interesele antreprenorilor să fie examinate în procesul decizional, prin intermediul platformelor de dialog și a consultărilor publice, contribuind astfel la dezvoltarea unui mediu de afaceri adaptat nevoilor reale ale sectorului privat și la standardele internaționale aplicabile.

Articolul 21. Accesul la finanțare

(1) Antreprenorii au dreptul de a beneficia de acces la diverse surse de finanțare, inclusiv credite bancare, fonduri de investiții, subvenții guvernamentale și servicii de finanțare participativă, în scopul dezvoltării și susținerii activităților lor economice.

(2) Serviciile de finanțare participativă, inclusiv platformele de finanțare participativă, sunt recunoscute ca o metodă alternativă de atragere a capitalului, având rolul de a facilita conexiunea între antreprenori și investitori, prin promovarea proiectelor inovatoare și sustenabile.

(3) Autoritățile competente implementează măsuri de sprijin pentru antreprenori, inclusiv programe de informare și formare, în vederea facilitării accesului la finanțări și consolidării capacității acestora de a atrage resurse financiare, promovând astfel dezvoltarea antreprenoriatului și diversificarea economiei naționale.

(4) Dreptul de acces la finanțare în conformitate cu alin. (1) și (2) se realizează în limitele și condițiile stabilite de legislație, fiind supusă criteriilor de selectare, reglementărilor și procedurilor instituite de furnizorii de sprijin de stat.

Articolul 22. Suport pentru dezvoltarea antreprenoriatului

(1) Statul sprijină dezvoltarea antreprenoriatului prin politici și măsuri dedicate, aliniate obiectivelor naționale de dezvoltare economică și integrării europene, precum, dar fără a se limita la:

a) subvenții, cofinanțări sau acces la finanțare pentru antreprenorii care activează în sectoare prioritare;

b) implementarea unor programe de formare antreprenorială și dezvoltarea competențelor digitale;

c) stimulente specifice pentru promovarea antreprenoriatului feminin, inclusiv prin facilități de acces la finanțare, programe de formare, consiliere (coaching), mentorat, etc., pentru dezvoltarea afacerilor inovative și sustenabile.

d) acces la infrastructură de cercetare și inovare, cum ar fi incubatoarele de afaceri, parcurile tehnologiilor informaționale, clusterelor de inovație și altele.

(2) Colectarea și procesarea datelor statistice privind desfășurarea activităților de antreprenoriat se realizează inclusiv prin dezagregare pe antreprenoriatul feminin, entitățile economiei sociale și antreprenoriatul desfășurat de tineri, în scopul facilitării monitorizării și evaluării impactului măsurilor de sprijin, precum și al dezvoltării de instrumente și politici dedicate sprijinirii acestor segmente economice.

(3) În scopul stimulării antreprenoriatului în industriile prioritare, statul poate introduce facilități fiscale, cum ar fi:

a) reduceri sau scutiri de impozite pentru antreprenorii care desfășoară activități în domenii strategice sau care au nevoie de suport pentru dezvoltarea afacerii;

b) deductibilitatea cheltuielilor pentru cercetare și inovare;

c) implementarea de scheme de amortizare accelerată pentru investițiile în echipamente tehnologice și de infrastructură

d) alte facilități prevăzute de legislație.

CAPITOLUL V

DISPOZIȚII FINALE

Articolul 23. Dispoziții finale

(1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea termenului de 2 ani de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) La data intrării în vigoare a prezentei legi, Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, se abrogă.

(3) Guvernul, până la intrarea în vigoare a prezentei legi:

a) va prezenta propuneri Parlamentului privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;

b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;

c) va elabora și va adopta actele normative necesare pentru implementarea prezentei legi.